

Sygnatura akt VIII Ga 20/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Agnieszka Woźniak (spr.)

SR del. Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Witkowska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

i z powództwa wzajemnego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego – powoda wzajemnego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 30 października 2014 roku, sygnatura akt X GC 1171/12

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 1.800 zł (jednego tysiąca ósmiuset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSR del. A. W. SSO P. S. SSO A. W.

VIII Ga 20/15

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła pozew przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o zapłatę kwoty 25 014,51 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 5 maja 2012 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Uzasadniając żądanie pozwu wskazała, że strony postępowania zawarły umowę o wdrożenie systemu informatycznego, przedmiotem której było instalacja i konfiguracja systemów C. (...) i (...) oraz przeprowadzenie szkoleń pracowników obsługujących system. Umowa miała zostać zrealizowana do dnia 31 sierpnia 2011 roku. Koszt umowy stanowił odpowiednio kwotę 14 150 zł za oprogramowanie (...), 5 635 zł za

oprogramowanie C. (...), zaś koszt wdrożenia systemów miał wynieść kwotę 17 480 zł – łącznie zatem wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 37 265 zł. Przed przystąpieniem do realizacji umowy strony prowadziły rozmowy dotyczące warunków jej zawarcia i wykonania oraz potrzeb strony zamawiającej. W dniu 22 sierpnia 2011 roku pozwana przystąpiła do realizacji umowy. Powódka wskazała ponadto, że od momentu instalacji programu (...) występowały problemy w jego uruchamianiu na stanowiskach końcowych, co uniemożliwiało sprawne funkcjonowanie obu systemów. Powódka podniosła, że pozwana nie wywiązała się prawidłowo także z obowiązku przeprowadzenia szkoleń. Pomimo szeregu spotkań i deklaracji system nadal funkcjonował wadliwie. Pismem z dnia 17 lutego 2012 roku powódka wezwała pozwaną do ostatecznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w terminie 14 dni, który upłynął bezskutecznie. Wobec braku podjęcia jakichkolwiek działań powódka pismem z dnia 16 kwietnia 2012 roku odstąpiła od umowy żądając zwrotu dotychczas uiszczonych kwoty 25 014,51 zł w terminie 7 dni. Pozwana nie dokonała zwrotu należności.

Strona pozwana domagała się oddalenia powództwa ponadto wniosła powództwo wzajemne. W ramach powództwa wzajemnego wniosła o zasądzenie od powódki (pозwanej wzajemnie) na rzecz pozwanej (powódki wzajemnej) kwoty 32 160,20 z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- 885,60 zł od dnia 14 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- 12 988,80 zł od dnia 22 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- 3 075 zł od dnia 3 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty,
- 2 812,40 zł od dnia 9 lutego 2012 roku do dnia zapłaty
- 9 151,20 zł od dnia 27 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- 3 274,20 zł od dnia 27 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,

Domagała się ponadto zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Pozwana przyznała, że strony w dniu 4 sierpnia 2011 roku zawarły umowę o wdrożenie systemu informatycznego opisanego przez powódkę oraz przeprowadzenie szkoleń pracowników. Wskazała jednakże, że sporządzona analiza przedwdrożeniowa dotyczy wyłącznie systemu (...), nie dotyczy (...), a powódka wskazuje, że problemy pojawiły się po instalacji (...). Pozwana (powódka wzajemna) wskazała, że poinformowała powódkę o wstrzymaniu się z wdrażaniem systemów do czasu uregulowania przez powódkę (pозwana wzajemną) wymagalnych i nieopłaconych faktur. Pozwana (powódka wzajemna) wskazała, że wdrożenie systemu zostało przeprowadzone prawidłowo, o czym świadczą protokoły podpisane przez powódkę bez zastrzeżeń. Odnośnie nieprawidłowego przeprowadzenia szkoleń pozwana (powódka wzajemna) podkreśliła, że pozwana dotychczas nie wносиła zastrzeżeń w tym zakresie. Ponadto pozwana (powódka wzajemna) wskazała, że strony ustaliły, że rozliczenie za ogół czynności związanych z realizacją umowy będzie następowało etapowo, a po każdym z etapów – na podstawie podpisanych przez powódkę protokołów z wykonania usługi - wystawiana była faktura VAT. Powódka (pозwana wzajemna) uregulowała jedynie część należności względem pozwanej (powódki wzajemnej). Także na spotkaniu, które odbyło się w dniu 3 lutego 2012 roku powódka (pозwana wzajemna) zobowiązała się uiścić należności pozwanej za rok 2011 roku w ciągu tygodnia, zaś fakturę za styczeń 2012 roku do końca lutego 2012 roku. Powódka nie wywiązała się z postanowień porozumienia, wobec czego pismem z dnia 24 lutego złożyła powódce (pозwanej wzajemnie) oświadczenie o wstrzymaniu się z wykonywaniem dalszych prac. Powódka (pозwana wzajemna), pozostając w zwłóce z zapłatą, wezwała jedynie pozwaną (powódkę wzajemną) do wykonania umowy. Pozwana (powódka wzajemna) podkreśliła, że wstrzymując się z wykonaniem umowy skorzystała z uprawnienia przewidzianego w art. 488 § 1 k.c., w konsekwencji odstąpienie przez powódkę (pозwaną wzajemną) od umowy jest bezzasadne, albowiem pozwana (powódka wzajemna) nie pozostawała w zwłóce. W zakresie zarzutu nieważności umowy wskazała, że uprawniona do reprezentacji pozwanej S. P. upoważniła S. W. do zawarcia umowy w imieniu pozwanej.

W odpowiedzi na pozew wzajemny powódka (pозwana wzajemna) podtrzymała swoje dotychczasowe twierdzenia, wnosząc o oddalenie powództwa wzajemnego w całości i zasądzenie kosztów postępowania. Ponadto wskazała, że wybiórczy charakter analizy przedwdrożeniowej pozostaje bez znaczenia, albowiem zgodnie z umową pozwana (powódka wzajemna) zobowiązana była do zainstalowania i wdrożenia obu systemów i winna podejmować działania umożliwiające wykonanie umowy w całości. Podkreśliła ponadto, że wstrzymanie się pozwanej (powódki wzajemnej) z wykonaniem umowy nie miało podstaw prawnych, albowiem umowa nie uzależniała wykonania prac od zapłaty całości należności, a zatem brak całkowitej zapłaty nie zwalniał strony pozwanej (powódki wzajemnej) od wykonania umowy. Nadto wskazała, że protokoły były podpisywane przez strony zaraz po montażu, jeszcze przed możliwością zweryfikowania funkcjonowania wdrażanego systemu, a usterki pojawiały się po opuszczeniu przez pracowników pozwanej (powódki wzajemnej) siedziby powoda i niezwłocznie zgłaszane były pozwanej (powódce wzajemnej). W zakresie szkoleń wskazała, że pozwana (powódka wzajemna) nie dochowała ustalonych terminów szkoleń.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 sierpnia 2011 roku powódka (pозwana wzajemnie) (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zawarła z pozwaną (powódka wzajemną) (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. reprezentowaną przez właściwie umocowanego S. W. umowę, na mocy której pozwana (powódka wzajemna) zobowiązała się do instalacji i konfiguracji systemów C. (...) i (...) oraz do przeprowadzenia szkoleń pracowników obsługujących system. Termin realizacji umowy ustalono od dnia 16 sierpnia 2011 roku do dnia 31 sierpnia 2011 roku. Wynagrodzenie za licencję do oprogramowania (...) ustalono na łączną kwotę 14 150 zł, natomiast do C. (...) na kwotę 5 635zł. Dalej, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej umowy strony ustaliły szacunkowa wartość usług wdrożeniowych na kwotę 17 480 zł, na którą to kwotę składały się następujące pozycje: Analiza przedwdrożeniowa – 5 000 zł, Instalacja Systemu (...) Baza Danych Systemu (...) – 960 zł, Instalacja Systemu (...) Baza Danych Systemu C. (...) – 960 zł, Konfiguracja Systemu (...) Baza Danych (...) oraz Systemu (...) – 2 880 zł, Konfiguracja Systemu (...) Baza Danych (...) oraz Systemu C. (...) – 1 920 zł, a ponadto szkolenie pracowników w zakresach obsługi w/w systemów odpowiednio na kwotę 3 840 zł i 1920 zł. Łącznie wynagrodzenie ustalono na kwotę 37 265 zł. Strony umowy umówiły się także, że wynagrodzenie płatne będzie etapowo zgodnie z kalkulacją, stanowiącą załącznik nr 1 do umowy, na podstawie wystawionej faktury VAT z 14 – dniowym terminem płatności. Ustalono, że podstawą do wystawienia faktury VAT będą zaakceptowane przez powódkę (pозwaną wzajemnie) protokoły z wykonanych prac. Przed zawarciem umowy strony postępowania prowadziły rozmowy dotyczące warunków jej zawarcia i sposobu jej wykonania, w tym także dotyczące potrzeb strony zamawiającej (powódki – pozwanej wzajemnie). W efekcie przeprowadzonych rozmów pozwana (powódka wzajemna) (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. sporządziła dokument pn. „Analiza P. – C. (...),” zapoznając się z systemami informatycznymi powódki, dokonała oceny jej potrzeb, a także dokonała reaserch'u prac koniecznych do wykonania, które miały zapewnić poprawność funkcjonowania systemu C. (...). Sporządzona analiza przed wdrożeniowa nie dotyczyła drugiego z systemów objętych umową, tj. (...), pomimo posiadania przez pozwaną informacji o profilu działalności i koniecznych wymagań, jakie program ten winien spełniać.

Pozwana przystąpiła do realizacji umowy w dniu 22 sierpnia 2014 roku. W dniu 26 sierpnia 2011 roku, po wykonaniu I etapu prac dot. instalacji składowych systemu C. (...) wraz z roczną licencją dla systemu (...), pozwana (powódka wzajemna) wystawiła powódce (pозwanej wzajemnie) fakturę VAT na kwotę 23 643,06 zł brutto. Kolejne faktury VAT pozwana (powódka wzajemna) wystawiła powódce (pозwanej wzajemnie) w dniach 2 września 2011 roku (instalacja składowej systemu C. (...)), oraz 16 listopada 2011 roku (Konfiguracja systemu C. (...)) oraz szkolenie pracowników z zakresu tego systemu – (...)) odpowiednio na kwoty 485,85 zł i 885,60 zł. Powódka w/w faktury VAT uregulowała odpowiednio w dniach 29 sierpnia 2011 roku, 29 września 2011 roku oraz w dniu 22 listopada 2011 roku. W/w faktury VAT zostały wystawione zgodnie z umową, tj. po podpisaniu protokołów wykonania usługi.

W dniach 29 listopada 2011 roku, 7 grudnia 2011 roku, 19 grudnia 2011 roku, 25 stycznia 2012 roku, pozwana wystawiła- na podstawie podpisanych przez powódkę protokołów wykonania usługi – kolejne faktury VAT odpowiednio na kwoty 885,60 zł, 12 988,80 zł, 3 075 zł, 2 812,40 zł. Powódka (pозwana wzajemna) nie uregulowała należności wynikających w w/w faktur VAT.

Wg założeń umowy oprogramowania, dla których licencję zakupiła powódka, miały być ze sobą kompatybilne. Instalacja i konfiguracja systemu C. (...) przebiegała bez zakłóceń. Pojawiające się usterki w działaniu programu usuwane były na bieżąco przez pozwaną. Natomiast instalacja oprogramowania (...) powierzona została przez pozwaną firmie zewnętrznej. Na dzień przystąpienia do instalacji i wdrażania powódka była wyposażona w odpowiedni sprzęt dla instalowanego oprogramowania. Po instalacji oprogramowania (...) (w pierwszej fazie realizacji umowy) ujawniły się problemy uniemożliwiające poprawne funkcjonowanie programu (...), przejawiające się m.in. w problemach w jego uruchomieniu na stanowiskach końcowych oraz braku powiązania systemu z systemem (...), stanowiącego system bazowy dla gabinetu rentgenowskiego. Program (...), pomimo jego prawidłowej instalacji, nie był kompatybilny z oprogramowaniem C. (...), co uniemożliwiało korzystanie z tych oprogramowań. Występujące problemy szczegółowo zostały opisane w dokumencie pn. „Lista problemów i potrzeba wobec oprogramowania (...)” wśród których wymieniona została także potrzeba przeszkolenia pozostałej części pracowników. Strony umowy prowadziły korespondencję mailową, informując bezpośrednio o problemach z funkcjonowaniem systemu i możliwych rozwiązaniach.

Zgłaszane usterki w działaniu oprogramowania (...) nie zostały usunięte do dnia otwarcia działalności powódki, tj. do dnia 2 grudnia 2011 roku. W efekcie prowadzonych rozmów w dniu 3 stycznia 2012 roku odbyło się spotkanie, mające na celu usunięcie pojawiających się problemów. Zgodnie z poczynionymi na spotkaniu ustaleniami pozwana zadeklarowała ponowne przeanalizowanie potrzeb i problemów, których wykaz został ujęty w piśmie powódki pn.: Podsumowanie problemów i potrzeb M. – R. wobec oprogramowania (...), przeprowadzenia szkolenia pracowników powoda z obsługi oprogramowania (...), OPTIMA, jak również uzupełnienia programu optima o brakujące schematy księgowe”.

W dniu 16 stycznia 2012 roku powódka sporządziła dokument pn. Lista problemów do załatwienia, wśród których wymieniono konieczność dostosowania programu (...) wg ustaleń z dnia 3 stycznia 2012 roku, dostosowane systemu OPTIMA oraz konieczność przeszkolenia pracowników. Niniejszy dokument został przesłany pozwanej za pośrednictwem korespondencji e – mail. W dniach 25 i 26 stycznia 2012 roku pozwana (powódka wzajemna) stawiała się u powódki (pozwanej wzajemnie), dokonując dalszych prac wdrożeniowych. Wykonane przez pozwaną (powódkę wzajemną) prace zostały potwierdzone protokołami wykonania usługi, podpisanymi przez reprezentantów strony powodowej. Strony na bieżąco prowadziły korespondencję mailową co do wymagań, jakie winny spełniać instalowane przez pozwaną (powódkę wzajemną) oprogramowania.

Z uwagi na brak wpłat powódki z tytułu wystawionych przez pozwaną faktur VAT pozwana (powódka wzajemna) wezwała powódkę (pozwaną wzajemną) pismem z dnia 26 stycznia 2012 roku do zapłaty kwoty 19 761,80 zł z tytułu wystawionych, a nieuregulowanych w terminie przewidzianym umową, faktur VAT: nr (...) – w terminie 7 dni. Następnie w dniu 27 stycznia 2012 roku pozwana (powódka wzajemna) stawiała się u powódki celem dalszych prac wdrożeniowych systemów (...) i OPTIMA oraz przeprowadzeniem szkoleń pracowników. Przeprowadzone w tym dniu czynności zostały wyszczególnione w protokole wykonania usługi, który został potwierdzony przez reprezentantów powódki. Wówczas przeprowadzone zostało także szkolenie z zakresu księgowania dokumentów. W dniu 3 lutego 2012 roku odbyło się spotkanie, celem którego było podsumowanie prac wykonanych przez pozwaną w ramach instalacji i wdrożenia oprogramowań, w tym także stan rozliczeń finansowych za wykonane prace i zakupione licencje. Podczas spotkania ustalono, że powódka ureguluje należności wynikające z faktur VAT wystawionych przez pozwaną w roku 2011 w terminie tygodnia, natomiast faktury za styczeń do końca lutego 2012 roku pod warunkiem poprawnego działania oprogramowania. Ponadto m.in. ustalono, że powódka (pozwana wzajemnie) przetestuje działanie oprogramowania (...) po deinstalacji obecnej i instalacji najnowszej dostępnej wersji oprogramowania w terminie do dnia 7 lutego 2012 roku, natomiast pozwana zobowiązała się do przedstawienia rozwiązania problemu współpracy oprogramowania (...) z OPTIMA.

Pozwana ostatecznie nie zlikwidowała problemów występujących w działaniu systemów. Pismem z dnia 17 lutego 2012 roku powódka wezwała pozwaną do wykonania umowy w terminie 14 dni poprzez wdrożenie systemów OPTIMA i (...) zgodnie z umową oraz usunięcie problemów związanych z ich instalacją, konfiguracją i kompatybilnością. W

odpowiedzi na w/w pismo pozwana pismem z dnia 24 lutego 2012 rok poinformowała powódkę, że wszelkie prace związane z wdrożeniem systemów OPTIMA i (...) mogą być podjęte po uregulowaniu zobowiązań wynikających z wystawionych na podstawie podpisanych protokołów faktur VAT. Pozwana ponadto podkreśliła, że zgodnie z ustaleniami poczynionymi w dniu faktury wystawione za rok 2011 miały zostać opłacone w ciągu tygodnia, natomiast faktura za miesiąc styczeń do końca lutego 2012 roku, które to nie zostały ostatecznie uregulowane.

W dniu 12 kwietnia 2012 roku pozwana (powódka wzajemna) – w związku z realizacją umowy stwierdzoną protokołami wykonania usługi z dnia 25-27 stycznia 2012 roku- wystawiła powódce (pозwanej wzajemnie) następane faktury VAT: nr (...), odpowiednio na kwoty 9 151,20 zł i 3 247,20 zł. Powódka nie uregulowała w/w należności.

Pismem z dnia 12 kwietnia 2012 roku, stanowiącym odpowiedź na wezwanie do zapłaty z dnia 26 stycznia 2012 roku, powódka wezwała pełnomocnika pozwanej (powódki wzajemnej) do wykazania stosownego umocowania do działania w jej imieniu, wyrażając jednocześnie chęć polubownego załatwienia sporu. Następnie, wobec braku porozumienia co do usunięcia usterek w działaniu programów powódka pismem z dnia 16 kwietnia 2012 roku złożyła pozwanej oświadczenie o odstąpieniu od umowy, żądając jednocześnie zwrotu dotychczas uiszczonej na rzecz pozwanej kwoty w łącznej wysokości 28 975,11 zł w terminie 7 dni.

W odpowiedzi na oświadczenie powódki, pozwana pismem z dnia 27 maja 2012 roku, odmówiła zapłaty żądanej kwoty, kwestionując jednocześnie zasadność złożonego przez powódkę oświadczenia o odstąpieniu od umowy, wskazując na pozostawione bez reakcji wezwanie do zapłaty, które to zdaniem pozwanej (powódki wzajemnej) uprawniało do wstrzymania się ze świadczeniem do czasu zapłaty. Pozwana ponadto wezwała powódkę do zapłaty pozostałej części należnego wynagrodzenia w wysokości 32 160,20 zł.

Usterki w działaniu programu (...), w szczególności brak kompatybilności z programem C. (...) ostatecznie nie zostały usunięte, wobec czego powódka zakupiła licencję do innego oprogramowania tj. programu Symfonia.

Prace związane z instalacją, szkoleniem i konfiguracją systemów C. (...) i (...) zostały wykonane w pełnym zakresie, nie jakości. Instalacja oprogramowania (...) nastąpiła bez dokładnej analizy dotyczącej wymagań użytkownika. Oprogramowanie zostało zainstalowane i uruchomione, przy czym powódka nie miała możliwości pełnego wykorzystania zainstalowanych systemów, nie możliwe było przy tym zrealizowanie celów powódki dla których zawarta została umowa.

W oparciu o dokonane ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał powództwo główne za zasadne, a powództwo wzajemne nieuzasadnione.

Roszczenie strony powodowej wynikało z realizacji umowy, zawartej w dniu 4 sierpnia 2011 roku, przedmiotem której była instalacja i konfiguracji systemów C. (...) i (...) oraz przeprowadzenie szkoleń pracowników obsługujących system. Powołując się na oświadczenie o odstąpieniu od umowy powódka domagała się zasądzenia od pozwanej kwoty 25 014,51 zł tytułem zwrotu dotychczas wypłaconego na rzecz pozwanej wynagrodzenia w związku z realizacją umowy. Pozwana sprzeciwiła się żądaniu wskazując, że wobec braku płatności dalszych, a wymagalnych, na podstawie wystawionych zgodnie z umową faktur VAT, należności, wstrzymała się ze spełnieniem świadczenia do czasu ich uregulowania.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że umowa stron z dnia 4 sierpnia 2011 roku niewątpliwie wypełniała przesłanki do uznania ją za umowę o dzieło, przy czym w zakresie obowiązku przeprowadzenia szkoleń mówić należy o umowie o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c. W oparciu o ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że umowa łącząca strony winna zostać zakwalifikowana jako umowa mieszana z elementami umowy o dzieło i świadczenia usług, przy czym dominująca, ze względu na cel umowy, okazała się umowa o dzieło.

Sąd Rejonowy wskazał, iż podstawę prawną roszczenia powódki stanowił przepis art. 627 k.c. w zw. z art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 494 § 2 k.c. Przywołano normę art. 637 § 2 k.c., zgodnie z którą zamawiający może odstąpić od umowy, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad dzieła w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, a wady są istotne.

Jednocześnie na gruncie art. 494 § 2 k.c. strona, która odstępuje od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy; może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Zdaniem Sądu I instancji stan faktyczny w niniejszej sprawie pozostał w zasadzie bezsporny, zaś kwestią wymagającą rozstrzygnięcia okazała się skuteczność złożonego przez powódkę (pозwaną wzajemnie) oświadczenia o odstąpieniu od umowy, w świetle twierdzeń pozwanej (powódki wzajemnie) o uprawnionym – jej zdaniem - wstrzymaniu się od wykonania umowy z uwagi na zwłokę w zapłacie wynagrodzenia. Poza sporem pozostały także okoliczności związane z wykonaniem instalacji tak oprogramowania C. (...), jak i (...), przeprowadzeniem szkoleń w częściowym zakresie, a także poprawność działania systemu C. (...).

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że w ramach zawartej umowy powódka domagała się od pozwanej wykonania czynności polegających na zainstalowaniu i wdrożeniu oprogramowania odpowiadającego ściśle specyfice prowadzonego przedsiębiorstwa. Podkreślić przy tym trzeba, że przedmiot świadczenia nie polegał wyłącznie na udostępnieniu oprogramowania powódce, lecz obejmował także czynności dodatkowe, które czyniły realną możliwość korzystania przez licencjobiorcę z programu komputerowego. Mimo zatem braku wyraźnych postanowień w umowie prawidłowym okazało się założenie, że w granicach obowiązków pozwanej, co także potwierdził zeznający za pozwaną S. W., obok zakupu licencji na korzystanie z wymienionych w treści umowy oprogramowań, ich zainstalowania i konfiguracji, mieściło się przede wszystkim wykonanie niezbędnych czynności prowadzących do zapewnienia należytego funkcjonowania tych oprogramowań, tj. wdrożenie ich. Strona pozwana, mocą postanowień umowy z dnia 4 sierpnia 2011 roku została zatem zobowiązana do przeprowadzenia instalacji oprogramowań na sprzęcie powódki oraz ich konfigurację i wdrożenie umożliwiające sprawne funkcjonowanie, natomiast obowiązkiem powódki było udostępnienie pomieszczeń i sprzętu komputerowego oraz przedstawienie niezbędnych danych do pracy programu.

Sąd ocenił skuteczność wstrzymania się pozwanej z wykonaniem umowy do czasu uregulowania wymagalnych należności jako nieuprawnione. Zwracając uwagę na zeznania świadków M. D. (1) i M. J. (1), którzy wskazali, że powódka rzeczywiście zobowiązała się do uregulowania należności na rzecz pozwanej w terminach ustalonych w raporcie sporządzonym ze spotkania, które odbyło się w dniu 3 lutego 2012 roku, pod warunkiem usunięcia wad w funkcjonowaniu zainstalowanych systemów, co jak ustalono nie miało miejsca.

Powyższe okoliczności jednoznacznie przesądziły o nieuzasadnionym wstrzymaniu się przez stronę pozwaną od wykonywania dalszych prac, tym bardziej, że z ustalonego stanu faktycznego wynika, że prace te miały dotyczyć usunięcia usterek i wad w działaniu zainstalowanych poprawnie systemów. Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 642 § 1 k.c., w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. Jednak oddanie dzieła nie powoduje wymagalności wierzytelności o wynagrodzenie przyjmującego zamówienie wówczas gdy dzieło dotknięte jest wadą istotną. (tak wyroki Sądu Najwyższego: z 26.02.1998 r. I CKN 520/97, z 14.02.2007 r. II CNP 70/06), co miało miejsce na gruncie niniejszej sprawy, a o czym szerzej w dalszej części rozważań.

Wyżej poczynione ustalenia implikowały konieczność rozważenia skuteczności złożonego przez powódkę oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Uprawnienie do odstąpienia od umowy, na podstawie art. 637 § 2 k.c., aktualizuje się jeżeli dzieło ma wady, które usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, iż przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim. Wówczas zamawiający może od umowy odstąpić jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku. To samo dotyczy przypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w wyznaczonym terminie.

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego okolicznością bezsporną okazały się usterki w funkcjonowaniu oprogramowania (...), których usunięcia (wykonania dalszych prac umożliwiających niewadliwe funkcjonowanie oprogramowania) pozwana odmówiła z uwagi na nieuregulowane należności. Kluczowym zatem dla ustalenia

skuteczności odstąpienia powódki od umowy z dnia 4 sierpnia 2011 roku okazało się ustalenie, czy pozwana poprawnie wywiązała się z łączącej strony umowy.

Dostrzegając konieczność zasięgnięcia wiadomości specjalnych Sąd I instancji postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego sądowego A. S. na okoliczność zgodności prac przeprowadzonych przez pozwaną spółkę z umową zawartą pomiędzy stronami dnia 4 sierpnia 2011 roku, jakości wykonanych prac przez pozwaną, możliwości wykorzystania przez powódkę zainstalowanego oprogramowania w stosunku do celu zawartej umowy.

W toku przeprowadzonej analizy, opartej na materiale dowodowym zgromadzonym w aktach niniejszego postępowania, biegły sądowy ustalił, biorąc pod uwagę literalne brzmienie umowy, że pozwana zrealizowała łączącą stroną umowę w całości w ustalonym zakresie, jednak jakość wykonanych prac nie realizowała celu, dla którego umowa została zawarta. Biegły podkreślił przy tym, że pozwana dokonywała instalacji systemu (...) bez dokładnej analizy wymagań docelowego użytkownika co do tego oprogramowania, w konsekwencji czego powódka nie miała możliwości pełnego wykorzystania zainstalowanych i uruchomionych oprogramowań.

W ocenie Sądu zarówno pisemna, jak i ustna opinia biegłego były rzetelne, logiczne i jasne. W sposób przejrzysty biegły przedstawił własny proces rozumowania, rozróżniając zagadnienia dotyczące procesu związanego z instalacją oprogramowań, a dostosowanie ich funkcjonalności dla potrzeb użytkownika ściśle związanych z możliwością niezakłóconego ich użytkowania, a w konsekwencji stała się również podstawą ustaleń w niniejszej sprawie.

Faktem jest, że przed zawarciem umowy nie sporządzono stosownej analizy przedwdrożeniowej co do oprogramowania (...), podkreślić należy jednak, że pozwana wyraziła zgodę na taki stan rzeczy, podejmując się wykonania dzieła, bez jej sporządzenia. W ocenie Sądu Rejonowego to pozwana – jako profesjonalny przedsiębiorca ponosiła ryzyko związane z brakiem informacji koniecznych dla prawidłowego funkcjonowania systemu. Pozwana jeszcze przed zawarciem umowy miała wiedzę, jaką działalnością będzie trudnić się powódka. M. D. (1) zeznający jako świadek twierdził, że wdrożenie oprogramowania miało na celu pełną obsługę jednostki medycznej ; zarówno od strony pacjentów, tworzenia dokumentacji medycznej, jak i od strony finansowo – księgowej (k.241). Świadek M. J. (1) wskazywała, iż powodowa spółka chciała ograniczyć formę papierową tak aby wszystko było z informatyzowane czyli aby informacje z gabinetu przechodziły do rejestracji i tam było finalizowane rozliczenie pacjenta (k.239) . Świadek zeznał ponadto, że pozwana nie zgłaszała że co do oprogramowania (...) istnieje problem ze strony powódki. (k.240). Co więcej, jak wynika z zeznań świadków J. K. (1), P. B. (1) pozwana dysponowała niezbędnymi informacjami dla sporządzenia analizy dotyczącej potrzeb i wymagań dla oprogramowania. Zaznaczenia w tym miejscu także wypada, że głównym celem instalacji oprogramowań, była ich kompatybilność, umożliwiająca import danych, czy też generowanie dokumentów księgowych, uwzględniających wykonane usługi, zaś, zdaniem Sądu I instancji, nawet brak szczegółowych informacji co do np. ilości stanowisk, czy też konkretnych oczekiwań użytkownika pozostało bez większego znaczenia, podczas gdy od chwili instalacji oprogramowania zawodziły kluczowe zadania oprogramowania.

Uwzględniając całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Rejonowy ostatecznie przyjął za biegłym sądowym, że dzieło w postaci instalacji i wdrożenia oprogramowań ujętych w umowie z dnia 4 sierpnia 2011 roku, nie spełniało celów dla których umowa ta została zawarta, a problemy występujące przy uruchamianiu oprogramowania i usterki związane z importem i exportem danych do prawidłowo wdrożonego oprogramowania C. (...), uniemożliwiały korzystanie z obu oprogramowań.

Mając zatem na uwadze powyższe ustalenia, w tym przede wszystkim te poczynione przez biegłego Sąd I instancji uznał, że pozwana – pomimo pomyślnego przeprowadzenia procesu instalacji oprogramowań będących przedmiotem umowy – nie zrealizowała celu umowy, tj. nie wdrożyła programów będących przedmiotem umowy w sposób zapewniający ich niezakłócone funkcjonowanie, uniemożliwiając tym samym korzystanie z oprogramowania – co niewątpliwie stanowi istotną wadę dzieła.

Odnosząc powyższe ustalenia do okoliczności niniejszej sprawy stwierdzić należało, że nawarstwienie nieprawidłowości związanych z funkcjonowaniem systemu poprzez jego niewdrożenie, uniemożliwiające korzystanie z oprogramowań, uprawnia kwalifikację niezgodności z umową jako wadę istotną. Nie ulegało bowiem wątpliwości,

że powódka (pозwana wzajemna) miała prawo oczekiwać, że powierzając instalację i wdrożenie oprogramowań profesjonalście, umowa zostanie wykonana prawidłowo.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka nabyła zatem uprawnienie z treści art. 637 § 2 k.c. do odstąpienia do umowy, z którego to uprawnienia skutecznie skorzystała, albowiem, jak wynika ze zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego, wadliwie przeprowadzony proces wdrożenia zainstalowanych oprogramowań, okazał się na tyle istotny, że uniemożliwił poprawne ich funkcjonowanie. Bez znaczenia przy tym pozostała okoliczność, że powódka (pозwana wzajemnie) w piśmie z dnia 17 lutego 2012 roku nie sprecyzowała wad, jakie pозwana (powódka wzajemna) winna usunąć, albowiem jak ustalono w toku postępowania pозwana wielokrotnie była informowana o rodzaju występujących w działaniu oprogramowań problemów, które szczegółowo zostały wypisane. Obojętny pozostał także zwrot, jakiego użyła powódka domagając się zapewnienia funkcjonalności systemów, albowiem uwzględniając tematykę wielokrotnie prowadzonych rozmów, oczywistym było, że domaga się usunięcia występujących usterek, stanowiących wady dzieła przejawiające się przede wszystkim w braku wdrożenia czyli dostosowania oprogramowania do wymagań użytkownika, a tym samym doprowadzenia do prawidłowego wykonania umowy.

Mając na uwadze powyższe, w szczególności fakt, że pозwana (powódka wzajemna) mimo wezwania do prawidłowego wykonania umowy, nie podjęła jakichkolwiek czynności zmierzających do wdrożenia zainstalowanego oprogramowania, co jak już wyżej podkreślono stanowi wadę istotną dzieła, Sąd uznał złożone przez powódkę oświadczenie o odstąpieniu od umowy za prawnie skuteczne. Uwzględniając przy tym, że z chwilą złożenia oświadczenia umowa przestaje wiązać *ex tunc*, tj. poczytuje się ją za nie zawartą, a więc w oparciu o art. 494 § 2 k.c. powódka (pозwana wzajemnie) uzyskała uprawnienie do żądania od drugiej strony zwrotu wszystkiego co otrzymała z tytułu umowy.

Konkludując, w oparciu o powyższe ustalenia, a w szczególności ustalony przez biegłego fakt niewykonania dzieła w sposób realizujący cel umowy, w ocenie Sądu I instancji powódka zasadnie odstąpiła od umowy, wobec czego zyskała uprawnienie do żądania zwrotu tego co świadczyła z tytułu umowy. Jak wynika z akt sprawy powódka łącznie wpłaciła na rzecz pозwanej, w związku z realizacją umowy następujące sumy: kwotę 23 643,06 zł brutto (instalacja składowych systemu C. (...)) wraz z roczną licencją dla systemu (...), kwota 485,85 zł (instalacja składowej systemu C. (...)) oraz kwota 885,60 zł. (Konfiguracja systemu C. (...) oraz szkolenie pracowników z zakresu tego systemu – (...)), których zwrot – na podstawie poczynionych wyżej ustaleń - w oparciu o art. 494 § 2 k.c. w zw. z art. 637 § 2 k.c. - Sąd uznał za uzasadniony.

O odsetkach orzeczono na podstawie 481 § 1 i 2 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu

Apelację od powyższego wyroku wywiodła strona pозwana. Domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, uwzględnienie powództwa wzajemnego w całości i rozstrzygnięcie o kosztach procesu na rzecz pозwanej spółki zarzuciła Sądowi Rejonowemu:

-naruszenie normy art. 233 par. 1 k.p.c poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu sprzecznych i nielogicznych ustaleń ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym w szczególności z zeznaniami świadków M. J., M. D., P. B., J. K. z treścią dokumentu w postaci raportu ze spotkania z dnia 3 lutego 2012 roku oraz z treścią pisemnej i ustnej uzupełniającej opinii biegłego sądowego. Podkreślono, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił,

-że na spotkaniu w dniu 3 lutego 2012 roku strony uzgodniły, że zapłata za wymagalne faktury VAT przez powódkę miała nastąpić pod warunkiem usunięcia przez pозwaną wad, podczas gdy z materiału dowodowego w szczególności z zeznań świadków wynika, że spotkanie z dnia 3 lutego 2012 roku miało na celu nie omówienie wad, lecz ustalenie dalszego planu prac, sposobu kontynuacji realizacji przedmiotu umowy wiążącej strony,

- że zwłoka w zapłacie na rzecz pозwanej należności z faktur miała być podyktowana ujawnionymi wadami zainstalowanego przez pозwaną oprogramowania i zwłoką w ich usunięciu, podczas gdy powódka wezwała pозwaną do usunięcia rzekomych wad dopiero pismem z dnia 17 lutego 2012 roku wyznaczając pозwanej 14 dniowy termin do ich

usunięcia, co wskazuje, że pozwana mogła popaść w zwłokę dopiero 5 marca 2012 roku, zaś powódka zadeklarowała sposób zapłaty w dniu 3 lutego 2012 roku a więc przed datą wezwania do usunięcia rzekomych wad

- że dzieło posiadało wadę istotną, podczas gdy z opinii biegłego sądowego wynika, że prace związane z instalacją i szkoleniem oraz konfiguracją systemów OPTIMA i (...) zostały wykonane, co świadczy o tym, że umowa została zrealizowana, zaś par. 1 ust. 1 umowy zobowiązał wykonawcę do instalacji, konfiguracji i szkolenia pracowników z systemów OPTIMA i (...) bez odwołań do wdrożenia rozumianego jako dopasowanie systemów informatycznych do procesów biznesowych zleceniodawcy co stanowi, że wadą istotną nie jest nie wdrożenie programów będących przedmiotem umowy w sposób zapewniających ich niezakłócone i dopasowane funkcjonowanie uniemożliwiające korzystanie z oprogramowania, bowiem do tej czynności pozwana nie była zobowiązana,

- że pozwana dysponowała pełnymi informacjami koniecznymi do sporządzenia analizy przedwdrożeniowej systemu (...), podczas gdy w ocenie biegłego podstawowym problemem, było brak analizy przeciwdrożeniowej systemu (...), a takiej analizy co podkreślił biegły nie można wykonać bez współpracy z użytkownikiem i bez dostarczenia potrzebnych danych wykonawcy, zaś z opinii biegłego wynika, że instalacja i konfiguracja dokonana przez pozwanego została dokonana w sposób technicznie prawidłowy, w momencie sporządzania przez pozwaną analizy (...) powód była w trakcie kompletowania personelu medycznego, co stanowi, że powódka nie zapewniła pozwanej koniecznych informacji biznesowych do sporządzenia analizy przeciwdrożeniowej.

Zarzucono także naruszenie przepisów prawa materialnego to jest normy art. 488 par. 2 k.c., wskazując, że Sąd Rejonowy błędnie wskazał, iż przepis ten nie ma zastosowania w tej sprawie, podczas gdy uprawnienie wynikające z przepisu ma charakter ustawowy a nie umowny. Ponadto apelujący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie norm art. 642 par. 1 k.c. i art. 637 par. 2 k.c. w związku z art. 560 par. 2 i 494 k.c. polegające na ich niewłaściwym zastosowaniu i tym samym błędnym ustaleniu przez Sąd, iż w sytuacji gdy dzieło dotknięte jest wadą istotną (nie zgłoszoną i wykrytą w chwili oddania dzieła) oddanie dzieła powoduje wymagalności wierzytelności o wynagrodzenie oraz, iż jest wadą istotną nie objętą umową stron nie wdrożenie (pomimo pomyślnego przeprowadzenia procesu instalacji) programów będących przedmiotem umowy w sposób zapewniający ich niezakłócone i dopasowane funkcjonowanie, w konsekwencji czego złożone przez powódkę oświadczenie o odstąpieniu od umowy jest prawnie skuteczne na mocy art. 494 k.c.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Na wstępie zaznaczyć należy, że Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego. W granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (uchwała SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, Lex 341125). Pozwany w apelacji nie formułował zarzutu nieważności postępowania, natomiast Sąd z urzędu jej nie stwierdził.

Sąd I instancji przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe i na podstawie jego wyników poczynił trafne ustalenia faktyczne mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Ustalenia te Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przedstawiania. Wskazane przepisy prawa będące podstawą rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji również nie budziły wątpliwości Sądu Okręgowego.

Strona pozwana zarzucała, że Sąd Rejonowy naruszył normę art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, że powódka wykazała, że pozwana wykonując przedmiot umowy zrealizowała zobowiązanie wadliwie, w taki sposób, że dzieło posiadało wady istotne. Wskazano także, że Sąd Rejonowy w sposób nieuprawniony przyjął, że pozwana dysponowała pełnymi informacjami koniecznymi do

sporządzenia analizy przedwdrożeniowej systemu (...) oraz, że zwłoka w zapłacie należności pozwanej podyktowana była ujawnionymi wadami, oraz, że strony uzgodniły, że zapłata przez powódkę wynagrodzenia nastąpi pod warunkiem usunięcia przez pozwaną wad.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, bowiem jedynie takie uchybienie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Dla skuteczności, więc zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 roku, sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005 roku, sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04, LEX nr 174185). W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., sygn. akt I ACa 180/08, lex nr 468598). Trafnie Sąd Rejonowy zastosował przepisy prawa materialnego. dokonał także prawidłowej subsumcji mającej w sprawie zastosowanie na mocy art. 51 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. u. z dnia 24 czerwca 2014 r.) normy art. 637 § 2 k.c., zgodnie z którą zamawiający może odstąpić od umowy, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad dzieła w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, a wady są istotne. Jednocześnie należycie zastosowano dyspozycję tego przepisu, w którym wskazano, iż strona odstępująca od umowy wzajemnej, obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy; może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Strony łączyła umowa zasadnie zakwalifikowana przez Sąd I instancji jako umowa rezultatu. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego przedmiot umowy obejmował nie tylko, jak twierdzi w apelacji pozwana instalację, konfigurację, oraz szkolenie pracowników oprogramowania C. (...), jak i (...) lecz także wdrożenie oprogramowania odpowiadającego ściśle specyfice prowadzonego przez powoda przedsiębiorstwa. Podkreślić przy tym trzeba, że przedmiot świadczenia nie polegał wyłącznie na udostępnieniu oprogramowania powódce, lecz obejmował także czynności dodatkowe, które czyniły realną możliwość korzystania przez licencjobiorcę z programu komputerowego. Trafnie Sąd I instancji zwrócił uwagę, iż mimo braku wyraźnych postanowień w pisemnej umowie niewątpliwym jest, że w granicach obowiązków pozwanej, obok zakupu licencji na korzystanie z wymienionych w treści umowy oprogramowań, ich zainstalowania i konfiguracji, mieściło się przede wszystkim wykonanie niezbędnych czynności prowadzących do zapewnienia należytego funkcjonowania tych oprogramowań, tj. wdrożenie ich w sposób umożliwiający sprawne funkcjonowanie przychodni. Obowiązkiem powódki było udostępnienie pomieszczeń i sprzętu komputerowego oraz przedstawienie niezbędnych danych do pracy programu. Powyższe wynika z zeznań świadków. M. J. (1) zatrudniana w tamtym okresie u powódki na stanowisku głównej księgowej wskazywała, że pozwana przed rozpoczęciem prac wykonała analizę, w celu ustalenia oczekiwań przychodni, zaś priorytetowe było ograniczenie formy papierowej w formę z informatyzowaną, aby wszystkie informacje wychodzące z gabinetu lekarskiego przechodziły w formie elektronicznej do rejestracji aby tam wszystko ostatecznie było finalizowane także jeśli chodzi o rozliczenie z pacjentami. Powódka w tym celu zakupiła także od pozwanej kasy fiskalne. Oczekiwanie powódki dotyczyły także tego aby na koniec miesiąca dokumenty z systemu (...) przechodziły do systemu OPTIMA-bezpośrednio do działu księgowości Świadek wskazała także, że ofertę pozwanej od innych konkurencyjnych firm odróżniło, to, iż pozwana zapewniała, że dzięki konfiguracji i wdrożeniu systemów możliwym będzie wysyłanie pacjentom przypomnienia o wizytach mailowo lub poprzez sms. Świadek podkreśliła także, że system (...) miał obsługiwać pacjenta w formie elektronicznej. Powyższe potwierdził również świadek M. D. (1), który wskazał, iż wdrożenie miało na celu pełną obsługę jednostki medycznej zarówno od strony pacjentów, finansowo księgowej i tworzenia dokumentacji medycznej. Oprogramowanie medyczne (...) miało łączyć się z kadrowo-księgowym (...). Znamienne jest, że zeznania świadków pracowników pozwanej P. R. i J. K. (1) potwierdzają, iż niezbędnym było oprócz konfiguracji dokonanie wdrożenia obu systemów. P. R. potwierdził, że w sytuacji kiedy dokonuje się wdrożenia dwóch systemów (...) i (...) koniecznym jest ich zintegrowanie. Podkreślił, że docelowo program (...) 24 jest programem, który rejestruje wizyty pacjentów, można w nim także wystawiać faktury i paragony, które te dokumenty miały

być automatycznie transmitowane do systemu (...), gdzie dokonuje się ich księgowania. Z kolei świadek J. K. (1) podkreśliła, że oba systemy były potrzebne do prowadzenia i zarządzania przychodnią jako spójna całość.

Nie ma racji strona pozwana wskazując, że powódka nie wzywała pozwaną do usunięcia usterek, oraz, że spotkanie w dniu 3 lutego 2012 roku nie miało na celu omówienia wad, lecz jedynie ustalenie dalszego sposobu współpracy.

Wbrew wskazanym w apelacji zarzutom z protokołu spotkania z dnia 3 lutego 2012 wynika, że pozwana zobowiązała się przedstawić rozwiązanie problemu współpracy (...) i (...). Z korespondencji mailowej, oraz zeznań świadków wynika, że po przeprowadzeniu instalacji oraz konfiguracji systemów ujawniło się szereg problemów w działaniu oprogramowania. Najistotniejsze problemy i uwagi jak wynika z zeznań świadka M. D. (1) były wskazywane w liście uwag. w aktach sprawy znajdują się listy z dnia 31 grudnia 2011 roku oraz z dnia 16 stycznia 2012 roku. Podstawowe problemy ujawniły się z uruchomieniem programu na końcowych stanowiskach- gabinety lekarskie, administracja, rejestracja. Problemy oraz usterki w działaniu systemów były zgłaszane pozwanej, o czym świadczą raporty ze spotkań w celu skonfrontowania braków i problemów w działaniu oprogramowania (...) jak choćby protokół z dnia 3 stycznia 2012 roku czy też z dnia 27 stycznia 2012 roku. Z protokołów tych wynika, iż nie wszystkie elementy systemu funkcjonują należycie, przykładowo raport z dnia 27 stycznia 2012 roku wskazuje, że nie działa funkcja import dokumentów księgowych stworzonych w oprogramowaniu (...) do oprogramowania (...). Z powyższego wynika, iż przed spotkaniem w dniu 3 lutego 2012 roku poruszane były kwestie związane z nieprawidłowym działaniem, a także spowodowane zawieszaniem się systemu. Także wbrew zarzutom apelującego na spotykaniu w dniu 3 lutego 2012 roku poruszano kwestie nieprawidłowości działania, gdyż jak wynika z jego treści pozwana miała przedstawić rozwiązanie problemu współpracy obu systemów, chodziło o import dokumentów finansowych z (...) do systemu (...) oraz poruszana była kwestia sprzedaży z udziałem oprogramowania w sklepie ortopedycznym, kwestia kiedy zostanie uruchomiona funkcja E rejestracji funkcja przypominania o wizytach poprzez SMS. Pozwana miała wskazać w jaki sposób ma się odbywać rejestracja do oddziału rehabilitacji, oraz przystosowanie oprogramowania (...) do oprogramowania zainstalowanego RTG i do współpracy z oprogramowaniem (...). Z powyższego w sposób oczywisty wynika, że spotkanie dotyczyło nie tylko kontynuacji i harmonogramu dalszych prac ale też omawiane były problemy istniejące czy też ujawniające się z dotychczas dokonanym wdrożeniem. O tym, że problemy z funkcjonowaniem obydwu zainstalowanych systemów nie zostały rozwiązane świadczy wezwanie do wykonania zobowiązania z dnia 17 lutego 2012 roku. W piśmie tym strona powoda wskazuje, iż w dalszym ciągu programy (...) i (...) nie działają prawidłowo, nie są ze sobą zintegrowane i kompatybilne a czym jak mowa w piśmie pozwana była wielokrotnie wcześniej informowana. Podkreślono także, że pozwana nie usunęła nieprawidłowości, powódka ponadto oświadczyła, iż po raz ostatni wzywa pozwaną do wykonania zobowiązania zaś w przypadku jej niewykonania będzie żądać zwrotu wpłaconej kwoty.

Trafnie sąd Rejonowy wskazał, iż co do zasady wynagrodzenie za wykonanie dzieła należy się w chwili oddania dzieła zgodnie z regulacją z art. 642 k.c. Jeżeli wady dzieła w chwili jego oddawania zamawiającemu przez wykonawcę są na tyle istotne, że dyskwalifikują je ze względu na jego przeznaczenie, określone w umowie przez zamawiającego, należy uznać, że nie nastąpiło wykonanie umowy przez wykonawcę (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1998 r., I CKN 520/97, OSNC 1998, nr 10, poz. 167, z dnia 14 lutego 2007 r., II CNP 70/06, niepubl. i z dnia 9 lipca 2008 r., V CSK 73/08, niepubl.). W takiej sytuacji nie można mówić ani o wydaniu (oddaniu) dzieła, ani o obowiązku jego odebrania, a zatem nie powstaje także obowiązek zamawiającego zapłaty wynagrodzenia. Jeżeli zaś dzieło ma wady, które nie dyskwalifikują go co do jego istoty, to wówczas następuje wydanie (oddanie) dzieła, zgodnie z umową (art. 627 k.c.), ze skutkami prawnymi, o jakich mowa w szczególności w art. 642, 643 i 646 k.c., a dla zamawiającego powstają uprawnienia wynikające z rękojmi za wady dzieła, o których mowa w art. 637 i 638 k.c. O wadliwościach przedmiotu dzieła mowa jest w art. 637 k.c. Zgodnie z treścią art. 637 § 1 k.c. jeżeli dzieło ma wady, zamawiający może żądać ich usunięcia, wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Przyjmujący może odmówić naprawy, gdyby wymagała nadmiernych kosztów. § 2 stanowi, że gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim, zamawiający może od umowy odstąpić, jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne, zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim

stosunku. To samo dotyczy wypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego. Zatem w odniesieniu do umowy o dzieło, podobnie jak w wypadku umowy sprzedaży, ustawodawca przewiduje w formie rękojmi za wady szczególną ochronę strony umowy, "obciążonej" wadami świadczenia. W art. 638 k.c. odwołano się w zakresie wad dzieła do odpowiednio stosowanych przepisów o rękojmi za wady rzeczy sprzedanej. Uprawnienia zamawiającego z tytułu rękojmi za wady dzieła zostały uszeregowane (zhierarchizowane) odmiennie od uprawnień kupującego (w wypadku sprzedaży) i zależą od tego, czy wady dają się usunąć i czy są istotne.

W sytuacji gdy wady dają się usunąć, zamawiający może żądać ich usunięcia i wyznaczyć w tym celu odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie nie przyjmie naprawy dzieła. Wady są usuwalne, jeżeli z perspektywy aktualnego poziomu nauki i techniki mogą być zlikwidowane w sposób pozwalający na osiągnięcie rezultatu, którym charakteryzuje się dzieło wolne od wad.

Jeżeli wady są usuwalne, przyjmujący zamówienie może przystąpić do ich usunięcia. W takim wypadku skuteczne usunięcie wad wyczerpie uprawnienia zamawiającego z tytułu rękojmi za wady dzieła. Przyjmujący zamówienie może odmówić usunięcia wad, gdyby wymagałoby to nadmiernych kosztów. Jeżeli przyjmujący zamówienie nie skorzystał ze wskazanego uprawnienia z art. 637 § 1 zd. 2 k.c. i nie usunął skutecznie wad dzieła w wyznaczonym terminie, zamawiający nie może żądać upoważnienia przez sąd do usunięcia wad na koszt przyjmującego zamówienie. W wypadku gdy wady dzieła nie dają się usunąć albo z okoliczności wynika, że ich usunięcie nie może nastąpić w czasie odpowiednim (bez względu na fakt wcześniejszego wyznaczenia terminu do usunięcia wad; zob. wyrok SN z 1 kwietnia 2003 r., II CKN 1417/00, OSNC 2004, nr 6, poz. 97, z glosą J.P. Naworskiego, Glosa 2005, nr 4, s. 66-75), albo usunięcie wad nie następuje pomimo wyznaczenia przez zamawiającego terminu na dokonanie naprawy (w szczególności z powodu odmowy usunięcia wad dzieła przez przyjmującego zamówienie w terminie wyznaczonym przez zamawiającego), zamawiającemu przysługuje prawo: do odstąpienia od umowy - jeżeli wady są istotne, albo do żądania obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku - jeżeli wady są nieistotne.

W świetle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy zasadnie strona powodowa mając wątpliwości w toku realizacji umowy przez pozwaną, co do prawidłowości wykonania przedmiotu umowy wstrzymała się, ze spełnieniem świadczenia zwłaszcza, iż jak wynika z ustalonego stanu faktycznego pozwana nie zdołała wykonać procedury wdrożeniowej właściwie. Opisane wcześniej usterki w funkcjonowaniu oprogramowania nie zostały przez pozwaną usunięte. Ponadto jak wynika z opinii biegłego sądowego ujawnione problemy powodują, że użytkownik nie miał możliwość pełnego korzystania z zainstalowanych i uruchomionych systemów. Jak stwierdzono w opinii podstawowym problemem był brak analizy przedwdrożeniowej. Strona apelująca podkreśla w wywiedzionej apelacji, iż pozwana nie dysponowała pełnymi informacjami koniecznymi do sporządzenia analizy przedwdrożeniowej systemu (...), oraz , że nie sposób przeprowadzić owej analizy bez współpracy z użytkownikiem bowiem niezbędnym do jej prawidłowego wykonania jest dostarczenie wykonawcy niezbędnych danych. Rację należy przyznać stronie pozwanej, iż w istocie przeprowadzenie analizy wdrożeniowej wymaga współdziałania z zamawiającym, który przekazuje wykonawcy dane niezbędne do przeprowadzenia analizy. W realiach niniejszej sprawy jak wynika z zeznań świadka strony pozwanej P. R., który wykonywał analizę wdrożeniową systemu OPTIMA, za wdrożenie programu (...) odpowiedzialny był S. W.. Świadek J. K. (1) zeznała, zaś, iż według jej wiedzy pozwana otrzymała wszystkie dane niezbędne do wdrożenia systemu (...). W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu aby pozwana żądała od powódki dalszych danych, lub też aby stwierdzała, że dostarczone dane są niewystarczające do przeprowadzenia wdrożenia. Wskazywany obecnie problem braku dostatecznych danych przekazanych przez powódkę pozwanej nie był poruszany także na spotkaniach, naradach, na których miały być omawiane problemy z funkcjonowaniem systemu. Jak wskazano wcześniej za prawidłowe działanie systemu także jego wdrożenie odpowiedzialna była pozwana spółka, zatem to na niej spoczywał dowód wykazania, iż strona powodowa przekazała dane uniemożliwiające prawidłowe wdrożenie produktu, takie zaś dowody nie zostały przedstawione w niniejszej sprawie.

Biorąc powyższe pod uwagę na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację jako niezasadną.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Pozwany przegrał w całości postępowanie apelacyjne, jest zatem zobowiązany zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty tego postępowania,

na które składa się wynagrodzenie reprezentującego powodów pełnomocnika w kwocie 1800 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 poz. 490 ze zm.).

VIII Ga 20/15

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. (...)